

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
KANTON SARAJEVO
Ministarstvo za odgoj i
obrazovanje

Босна и Херцеговина
Федерација Босне и Херцеговине
КАНТОН САРАЈЕВО
Министарство за одгој и
образовање

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
CANTON SARAJEVO
Ministry for Education

INSTITUT ZA RAZVOJ
PREDUNIVERZITETSKOG
OBRAZOVANJA

KANTON SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA

ИНСТИТУТ ЗА РАЗВОЈ
ПРЕДУНИВЕРЗИТЕТСКОГ
ОБРАЗОВАЊА

КАНТОН САРАЈЕВО, БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

PRE-UNIVERSITY EDUCATION
INSTITUTE OF SARAJEVO CANTON
BOSNIA AND HERZEGOVINA

ŠTAMPARSKE TEHNIKE

Nastavni plan i program/ predmetni
kurikulum zasnovan na ishodima učenja

SADRŽAJ

PK1 – Opis predmeta	2
PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja	3
PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikulumu	4
PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi	5
Godine učenja i podučavanja predmeta: 1	5
PK5 – Učenje i podučavanje	9
PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu	10

Riječi i pojmovi koji imaju rodno značenje korišteni u ovom dokumentu odnose se jednako na muški i ženski rod, bez obzira jesu li korišteni u muškom ili ženskom rodu

PK1 – Opis predmeta

Nastavni predmet Štamparske tehnike u trećem razredu stručnog obrazovanja osposobljava učenike za osnovne poslove u ovoj oblasti, istovremeno doprinoseći njihovom sveukupnom razvoju. Teorijski dio nastave, podjeljen u tri ključne oblasti (Osnovni principi i tehnike štampe, Praktična primjena štamparskih tehnika, i kontrola kvaliteta i rješavanje problema u štampi), pruža učenicima teorijsko znanje. Učenici ne samo da uče šta se radi, već i zašto se to radi, razvijajući kritičko mišljenje. Poseban naglasak je na preciznosti i efikasnosti rada, kao i na profesionalnom pristupu.

Ključna međupredmetna povezanost ostvaruje se kroz praktičnu nastavu, gde se teorijska znanja povezuju sa praktičnim radom.

Ovaj nastavni predmet je ključan za pripremu učenika za tržište rada ili nastavak obrazovanja u srodnim oblastima, omogućavajući im sticanje znanja o grafičkoj pismenosti i kreativnom rješavanju problema. Kroz analizu teorijskih koncepata, učenici stiču estetsko razumijevanje i razvijaju kompetencije potrebne za uspješno funkcionisanje u grafičkoj industriji. Nastavni predmet osnažuje razumijevanje različitih alata i tehnika za štampu, čime doprinosi razvoju tehnološke pismenosti. Učenici razvijaju vještine kreativnosti, preciznosti, odgovornosti i strpljenja, te uče kako integrirati različite materije u cjeloviti vizualni identitet proizvoda.

Nastava se vodi putem savremenih obrazovnih metoda, s posebnim naglaskom na razumijevanje ključnih procesa štampe kao što su direktna štampa, indirektna štampa, postavljanje štamparske forme, kalibracija boja, snimanje štamparske forme za štampu, gumiranje ploča, zlatotisak.

Nastavni predmet doprinosi ostvarivanju vizije, svrhe i ciljeva obrazovanja tako što učenicima pruža praktična znanja i vještine relevantne za tržište rada, podstičući njihov lični i profesionalni razvoj. Nastavni predmet Štamparske tehnike doprinosi razvoju ključnih kompetencija kao što su učenje i samostalni rad, digitalna kompetencija, komunikacija, rješavanje problema i preduzetništvo. Nastavni predmet pripada odgojno-obrazovnom području tehničkih nauka i/ili umjetnosti. Nastava se zasniva na praktičnom učenju, koristeći različite metode podučavanja.

Ovaj predmet se podučava u 3. razredu srednje stručne škole, unutar zanimanja Operater štampe i dorade, doprinoseći razvoju ključnih kompetencija koje su važne za uspjeh u profesionalnom okruženju. Također, kroz obrazovanje o ekološki prihvatljivim materijalima i praksama, učenici razvijaju svijest o odgovornosti prema životnoj sredini.

PK2 – Ciljevi učenja i podučavanja

- **Osposobiti učenike za osnovne tehnike i principe štampe:** Učenici će sticati teorijsko i praktično znanje o različitim tehnikama i principima štampe. Razvijaće sposobnost izvođenja osnovnih operacija (štampe, izrade štamparske forme, zaštite štamparske forme, gumiranja ploča, direktne štampe, indirektna štampa), uz primjenu stečenih znanja o materijalima i alatima.
- **Razviti praktične vještine u štampi:** Učenici će razvijati profesionalne kompetencije, uključujući planiranje i organizaciju rada, kontrolu kvaliteta, rješavanje problema i donošenje odluka. Integrisaće znanja iz hemije (svojstva materijala) i preduzetništva (upravljanje resursima i projektima) u proces rada. Ovladaće stručnom terminologijom i usavršiće sposobnost jasne i precizne komunikacije. Učenici će također usavršiti praktične vještine u odabranim tehnikama.
- **Motivisati sistematičnost i povezivanje znanja:** Učenici će razvijati sposobnosti povezivanja informacija i logičkog razmišljanja.

PK3 – Oblasna struktura predmetnog kurikuluma

1. Osnovni principi i tehnike štampe:

Ova oblast postavlja temelje za razumijevanje štamparskih tehnika. Učenici će se upoznati sa osnovnim definicijama, terminologijom i klasifikacijom štamparskih postupaka. Izučavaće se ključni koncepti visoke, duboke, ravne i sito štampe, uz detaljan opis principa nastanka otiska u svakoj tehnici. Analiziraće se karakteristike različitih štamparskih tehnika, njihove prednosti i mane, kao i specifični materijali i alati koji se koriste u svakoj od njih. Ova oblast služi kao čvrsta teorijska osnova za praktičan rad u narednim oblastima. Cilj je da učenici steknu solidno razumijevanje principa štampe prije nego što pređu na praktičnu primjenu stečenog znanja.

2. Praktična primjena štamparskih tehnika:

Ova oblast je fokusirana na praktičan rad i sticanje vještina. Učenici će imati priliku da primjene teorijsko znanje stečeno u prvoj oblasti, izvodeći konkretne štamparske postupke. Rad će biti usmjeren na odabrane štamparske tehnike, što omogućava učenicima da se upoznaju sa različitim postupcima i materijalima. Tokom praktičnih vježbi, naglasak će biti na razvijanju finih motornih vještina, preciznosti i samostalnosti u radu. Učenici će učiti kako da pripreme štamparske ploče, kako da zaštite sito i sprema ga za štampu, kako da pravilno pripreme i koriste boje, i kako da izvedu kako jednobojnu tako i višebojnu štampu. Ova oblast je ključna za razvoj praktičnih vještina i samopouzdanja učenika.

3. Kontrola kvalitete i rješavanje problema u štampi:

Ova oblast se bavi razvijanjem kritičkog mišljenja i vještina rješavanja problema u štamparskom procesu. Učenici će naučiti da procenjuju kvalitet štampanog proizvoda, da identifikuju različite vrste grešaka i da predlože rješenja za njihovo otklanjanje. Izučavaće se različiti aspekti kontrole kvaliteta, uključujući kontrolu papira, boja i samog štamparskog procesa. Ova oblast će im omogućiti da razviju sposobnost samostalnog rješavanja problema i da donose informisane odluke u procesu štampanja. Cilj je da učenici postanu samostalni i efikasni u izvođenju štamparskih postupaka, sposobni da identifikuju i otklone potencijalne probleme.

PK4 – Odgojno-obrazovni ishodi

► Srednje ► III

Godine učenja i podučavanja predmeta: 1

A

Osnovni principi i tehnike štampe:

Ishodi

A.1. Analizira principe nastanka otiska u različitim štamparskih tehnikama.

A.2. Priprema i izvodi jednostavan štamparski postupak u odabranoj tehnici.

Indikatori

A.1.a. Objašnjava osnovne principe štampe te razlike u načinu prenošenja boje za različite tehnike.

A.1.b. Uspoređuje prednosti i nedostatke različitih štamparskih tehnika.

A.1.c. Identifikuje osnovne materijale i alate korištene u svakoj tehnici.

A.1.d.. Razlikuje štamparske tehnike na osnovu principa prenosa boje(direktna i indirektna).

A.1.a. Priprema štamparske forme prema upustvima.

A.2.b. Nanosi boju na štamparsku formu jednako i ujednačeno.

A.3.c. Izvodi postupke štampe dobivajući čitljiv i estetski prihvatljiv otisak.

KLJUČNI SADRŽAJI

Razumjevanje pojma "štampe"; Razlika između direktne i indirektna štampe, važnost i uloga nanosa boje i izrade pravilne štamparske forme za odabranu tehniku u procesu štampe, tehnika: sito štampe, pranja podloge, zaštita podloge, štampa, gumiranje, štampa specifičnih proizvoda, specifične namjene svake tehnike u različitim proizvodima, materijali koji se koriste u svakoj tehnici, tehničke specifikacije i standardi kvalitete materijala, alat i mašine koje se koriste za svaku tehniku.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice:

Preporučuje se organizacija predavanja i radionica koje detaljno objašnjavaju različite štamparske tehnike, njihovu svrhu i primjenu kroz ilustracije i primjere iz prakse. U okviru ovih tema, važno je obraditi i definirati osnovne pojmove, kao i razlike između tehnika štampe.

Prikazivanje video materijala ili softverskih simulacija koji demonstriraju različite tehnike štampe omogućava učenicima da vizualiziraju procese. Učenici bi trebali aktivno učestvovati u diskusijama o materijalima i alatima koji se koriste za svaku tehniku.

Organizovanje praktičnih vježbi u obliku grupnih projekata gdje učenici mogu istraživati i predstavljati različite tehnike štampe, uključujući analizu mogućnosti i ograničenja svake od njih.

Preporučuje se korištenje didaktičkih materijala, kao što su brošure i primjeri iz industrije, koji će pomoći učenicima da bolje razumiju specifične namjene i zahtjeve.

Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetna korelacija

Matematika u struci se može integrirati kroz proračune potrebne za određivanje količine materijala i alata potrebnih za svaku tehniku, što će dodatno osnažiti njihovo razumijevanje i primjenu matematičkih koncepata u praksi. Praktična nastava se mora uključivati, omogućavajući učenicima da koriste naučene tehnike u stvarnim situacijama, čime se poboljšava njihova sposobnost rješavanja problema i prilagodbe realnim izazovima.

Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija – kompetencijski pristup:

Kritičko razmišljanje će se potaknuti kroz analize različitih tehnika i materijala, donde će učenici moći donositi informirane odluke o izboru adekvatnih metoda za specifične projekte.

Obrazovanje komunikacijskih vještina omogućit će učenicima da efikasno predstavljaju svoje ideje i rješenja, kako drugim učenicima, tako i potencijalnim klijentima i poslodavcima.

Povećanje ekološke svijesti treba naglašavati kroz rasprave o održivosti i uticaju grafičke industrije na okoliš, potičući učenike da razmišljaju o odgovornom korišćenju materijala i pravilnom zbrinjavanju otpada.

B. Praktična primjena štamparskih tehnika

Ishodi

B.1. Izvodi jednostavene štamparske postupke u odabranim tehnikama, pokazujući preciznost i samostalnost

B.2. Identifikuje i otklanja jednostavne greške u procesu štampe, pokazujući sposobnost rješavanja problema.

Indikatori

B.1.a. Priprema štamparsku formu za odabranu tehniku(visoka, duboka, ravna, sito štampa) pokazujući preciznost i pažnju detaljima.

B.1.b. Nanosi boju na štamparsku ploču, koristeći pravilnu tehniku i obezbjeđujući ujednačen sloj boje.

B.1.c. Izvodi postupak štampe, dobivajući čitljiv otisak.

B.2.a Identificira jednostavne greške u štampi (neujednačen otisak , nedostatak boje, loša registracija boje, loše ulaganje materijala).

B.2.b. Primjenjuje jednostavne metode za uklanjanje uočenih grešaka

B.2.c. Ocjenjuje kvalitet dobivenog otiska na osnovu jasno definisanih kriterijuma.

KLJUČNI SADRŽAJI

Vrste grešaka, Vrste materijala za štampu, Alati u štampi, Identifikacija alata, Tehnike štampe, Metode za uklanjanje grešaka, Upotreba šablona, Ispravljanje grešaka, Planiranje procesa, Upustva i postupci, Dokumentiranje procesa.

PREPORUKE ZA OSTVARENJE ISHODA

Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice:

Da bi se ostvarili ishodi ključno je prvo istražiti različite štamparske tehnike, kao što su offset i sito, kako bi se razumjele njihove specifičnosti. Odabir najprikladnije metode zahtjeva temeljno razumjevanje principa rada svake tehnike. Priprema radnog prostora takođe igra važnu ulogu važno je da bude organizovano i čisto, sa svim potrebnim alatima i materijalima na dohvat ruke. Priprema štamparske forme podrazumjeva izradu ili digitalni dizajn forme koja uključuje relevantne elemente, a kvalitet forme treba proveriti prije nego što se započne štampa. U fazi nanošenja boje, praktikujući pravilne tehnike, važno je osigurati ravnomjernost i kvalitet boje. Kontrola boje, koja se redovno provjerava, pomaže u prilagođavanju količine boje prema potrebama. Kada dođe do izvođenja štampe, važno je sprovoditi proces samostalno, prateći sve korake i uputstva, te razvijajući efikasan način rada koji smanjuje vrijeme i resurse potrebne za štampu.

Redovno analiziranje rezultata nakon svake serije štampe omogućava identifikaciju mogućih grešaka, a razvijanje sposobnosti rješavanja problema doprinosi uspjehu. Na primer, ako se otisak pokaže nejasnim, provjerava se pritisak i ravnoteža boje kako bi se ispravili eventualni problemi. Dokumentovanje svih postupaka, korištenih materijala i eventualnih grešaka pomaže u razumjevanju procesa i omogućava buduće poboljšanje. Refleksija o svakom iskustvu, razmišljajući o naučenim lekcijama i aspektima koji se mogu unaprediti, dodatno pomaže u razvoju vještina. Redovna praksa je ključna za usavršavanje tehnika i povećanje samopouzdanja, dok posmatranje iskusnijih štampare, i profesora ili učešće u radionicama može proširiti znanje i vještine. Kroz ovu kombinaciju istraživanja, pripreme, prakse i refleksije, moguće je postići visoke standarde u izvođenju jednostavnih štamparskih postupaka uz istovremeno otklanjanje grešaka i razvijanje sposobnosti rješavanja problema.

Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetna korelacija

Za predmet Praktična nastava, međupredmetna povezanost s štamparskim tehnikama može se ostvariti kroz praktični rad gdje učenici primjenjuju teorijska znanja stečena u nastavi. Konkretno, učenici mogu primijeniti znanje o različitim materijalima, alatima i tehnikama štampanja, kontrole kvaliteta i oblikovanja prilikom izrade konkretnih proizvoda. To će im pomoći da utvrde i prodube svoje razumijevanje teorijskih koncepata kroz praktičnu primjenu, istovremeno razvijajući praktičke vještine..

Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija – kompetencijski pristup:

Učenici će razvijati kompetenciju učenja kroz samostalno istraživanje, prikupljanje informacija i primjenu znanja u različitim situacijama. Kompetencija komuniciranja će se razvijati kroz jasno i precizno izražavanje misli, suradnju u timu i prezentaciju rezultata rada. Digitalna kompetencija će se jačati korištenjem digitalnih alata za prikupljanje informacija, obradu podataka i prezentaciju rezultata. Učenici će usvajati kompetenciju rješavanja problema kroz identifikaciju problema, analizu mogućih rješenja i donošenje odluka. Kreativnost će se poticati razvojem inovativnih ideja i rješenja, dok će kompetencija za samostalan rad biti razvijana kroz organizaciju i planiranje rada te samostalnu izradu zadataka.

C Kontrola kvaliteta i rješavanje problema u štampi

Ishodi

C.1. Analizira kvalitet štampanog proizvoda i identifikuje uzroke nastalih grešaka u štamparskom procesu.

C.2. Predlaže rješenje za otklanjanje grešaka u štamparskom procesu i ocjenjuje kvalitet štampanog proizvoda.

Indikatori

- C.1.a. Prepoznaje različite vrste grešaka u štampi.
- C.1.b. Analizira uzroke uočenih grešaka povezujući ih sa faktorima kao što su kvalitet materijala, podešavanje mašine i tehnika štampe.
- C.1.c. Opisuje uticaj različitih faktora na kvalitet štampanog proizvoda.
- C.1.d. Upoređuje kvalitet otiska dobivenog različitim tehnikama.
- C.2.a. Predlaže konkretne mjere za otklanjanje grešaka u štamparskom procesu.
- C.2.b. Objašnjava kako predložena rješenja utiču na kvalitet otiska.
- C.2.c. Primjenjuje predložena rješenja u praksi i ocjenjuje njihovu efikasnost.
- C.2.d. Ocjenjuje kvalitet štampanog proizvoda jasno koristeći definisane kriterijume.

KLJUČNI SADRŽAJI

Rizici i opasnosti od greške, Zaštitna oprema, Postupak u slučaju nesreće, Standardi kvaliteta- dimenzije, tolerancije, estetske kriterijume i funkcionalnost, tiraž, kvalitet, otisak, maetrijal, lupa za praćenje rastera.

Mogućnosti efikasnog učenja i poučavanja – metodičke smjernice:

Za efikasno ostvarivanje ishoda, preporučuje se integrirani pristup koji spaja teorijsku nastavu i praktični rad. Teorijska nastava bi trebala obuhvatiti detaljno objašnjenje rizika i opasnosti povezanih s alatima i mašinama korištenim za štampu grafičkog proizvoda, uključujući demonstraciju ispravne upotrebe zaštitne opreme i postupaka u slučaju nesreće. Istovremeno, učenici bi trebali u praktičnim vježbama gdje će samostalno, pod nadzorom nastavnika, koristiti alate i mašine, primjenjivati stečena znanja o kvalitetu otiska i sigurnosti. Tokom izvođenja praktičnog zadatka, učenici bi trebali istovremeno učiti o standardima kvalitete, razvijajući sposobnost vizualne procjene kvalitete izvedenih radova, identifikovanja nedostataka i razumijevanja uzroka njihovog nastanka. Kroz analizu vlastitog i tuđeg rada, učenici će usvajati kriterije kvalitete i razvijati sposobnost predlaganja mjera za poboljšanje. Ovaj integrirani pristup omogućuje učenicima da ne samo nauče o sigurnosti na radu, već i da steknu ključne vještine za samostalnu i kvalitetnu izradu radova u štampariji.

Mogućnosti ostvarivanja međupredmetne povezanosti – međupredmetna korelacija

Praktična nastava u ovom slučaju je ključna za međupredmetnu povezanost. Mogućnost uključivanja matematike je direktna – proračuni materijala, dimenzija, količina boja itd. su neizostavni dio procesa. Kombinacija praktičnog rada i matematičkih proračuna jača razumijevanje i primjenu stečenih znanja u oba predmeta.

Mogućnosti odgojnog djelovanja i razvoja ključnih kompetencija – kompetencijski pristup:

Učenici će razvijati kompetenciju učenja, samostalno istražujući tehnike i postupke. Poštovanje sigurnosnih protokola i pravilno korištenje zaštitne opreme jača kompetenciju odgovornosti i kompetenciju za samostalan rad. Analiza kvalitete rada razvija kompetenciju kritičkog mišljenja i kompetenciju za kreativno razmišljanje, potičući učenike da ne samo identificiraju nedostatke, već i da predlažu inovativna rješenja. Integracija ekološke svijesti u proces učenja, kroz razmatranje održivosti i pravilnog zbrinjavanja otpada, doprinosi razvoju kompetencije za održivost i građansku odgovornost.

PK5 – Učenje i podučavanje

Nastava se temelji na načelima učenja usmjerenog na učenika i konstruktivističkom pristupu. Nastava će se odvijati kroz aktivno učenje, gdje učenici ne samo da pasivno primaju informacije već aktivno učestvuju u procesu stvaranja znanja. To će se postići korištenjem raznolikih metoda i oblika rada, prilagođenih individualnim potrebama i stilovima učenja.

Načela učenja i poučavanja:

Teorijska znanja će se graditi na postojećem znanju učenika i kontinuirano se povezivati s praktičnim primjerima iz stvarnog svijeta grafičke industrije. Naglasak će biti na razumijevanju "zašto", a ne samo "šta".

Učenici će postupno preuzimati veću odgovornost za svoje učenje. Nastavnik će djelovati kao mentor i voditelj, potičući samostalno istraživanje, donošenje odluka i rješavanje problema.

Učenje će biti smješteno u kontekst stvarnog svijeta grafičke industrije kroz primjere iz prakse, studije slučaja i saradnju s profesionalcima iz struke.

Nastavni proces će se prilagođavati individualnim potrebama učenika, uključujući diferenciranu nastavu i pružanje dodatne podrške onima koji zaostaju.

Grupni rad, diskusije i timski projekti će biti ključni elementi nastave, potičući saradnju, komunikaciju i međusobno učenje.

Nastava će se oslanjati na kombinaciju kratkih, jasnih i strukturiranih predavanja, obogaćenih vizualnim pomagalima poput slika, videozapisa i stvarnih uzoraka materijala, kako bi se učenicima predstavili ključni koncepti i tehnike štampe. Centralni dio nastave činit će praktični rad, omogućujući učenicima primjenu teorijskih znanja na konkretnim zadacima – izradi različitih proizvoda, od jednostavnih do kompleksnijih. Timski rad i komunikacijske vještine razvijat će se kroz grupne projekte, dok će individualni zadaci omogućiti procjenu individualnog napretka i jačanje samostalnosti. Učenici će analizirati postojeće proizvode kako bi identificirali korištene tehnike, materijale i standarde kvalitete. Digitalni alati će se koristiti za planiranje, dizajn i dokumentiranje procesa izrade, a redovita i konstruktivna povratna informacija osigurat će kontinuirano poboljšanje učenikova rada i napretka.

Teorijska znanja i praktične vještine stečene u ovom predmetu će se povezivati s drugim predmetima kao što su matematika (mjerenje, geometrija), informatika (korištenje softvera za projektiranje), i preduzetništvo (upravljanje resursima i projektima). Praktična nastava će biti ključna za integriranje znanja iz ovog predmeta.

Nastava će biti usmjerena na razvoj ključnih kompetencija, uključujući učenje, komunikaciju, digitalnu kompetenciju, rješavanje problema, kreativnost, samostalan rad i preduzetništvo. Ovo će učenicima omogućiti da uspješno funkcioniraju u profesionalnom okruženju i prilagode se promjenama na tržištu rada.

PK6 – Vrednovanje u predmetnom kurikulumu

Vrednovanje u nastavi predmeta Završna grafička dorada osigurava da se postavljeni ciljevi učenja i poučavanja ostvaruju, te da učenici stiču potrebne kompetencije. Ovaj proces uključuje kontinuirano praćenje i analizu učenikovih postignuća, kako bi se optimizirao nastavni proces i pružila relevantna povratna informacija.

Vrednovanje pomaže učenicima da prepoznaju vlastite snage i slabosti, čime im se pruža prilika za unapređenje i razvoj ključnih kompetencija.

Uključivanje učenika u proces vrednovanja je važno. Učenici trebaju biti aktivno uključeni u samovrednovanje putem refleksivnih bilješki, samoprocjena i povratnih informacija nakon praktičnih zadataka. Ovaj pristup ne samo da potiče njihovu odgovornost, već i razvija metakognitivna umijeća koja im omogućuju da prate i evaluiraju vlastito učenje.

Izbor metoda vrednovanja treba biti pažljivo usklađen s odgojno-obrazovnim ishodima predmeta. Ako se u ishodima ističe razvoj određenih viših kognitivnih procesa, metode vrednovanja trebaju to odražavati. Potrebno je izbjegavati situacije gdje se kroz vrednovanje ispituje samo reprodukcija činjenica, a zanemaruju se viši kognitivni procesi poput analize, evaluacije i kreativnosti.

Povratna informacija je ključna za uspješno vrednovanje. Ona treba biti pravovremena, detaljna, konstruktivna i prilagođena individualnim potrebama učenika. Treba ukazivati kako na dobre strane rada, tako i na područja za poboljšanje, pružajući jasne smjernice za daljnji napredak. Nastavnik i učenik trebaju sarađivati u procesu vrednovanja, dijeleći odgovornost za postizanje kvalitetnog znanja. Samoprocjena i međusobna procjena također su važni elementi procesa.

Preporučene metode vrednovanja:

- **Testovi:** Testovi s višestrukim izborom mogu provjeriti pamćenje i razumijevanje osnovnih pojmova, dok zadatci otvorenog tipa omogućuju procjenu dubljeg razumijevanja i primjene znanja.
- **Eseji:** Eseji, posebno oni koji uključuju istraživanje i korištenje različitih izvora, omogućuju procjenu kritičkog mišljenja, analize i sposobnosti argumentacije.
- **Praktični radovi:** Praktični radovi, poput izrade različitih proizvoda grafičke industrije, procjenjuju praktične vještine i primjenu stečenog znanja u stvarnim situacijama. Ovdje je važno unaprijed definirati jasne kriterije ocjenjivanja.
- **Grupni i individualni projekti:** Projekti omogućuju procjenu sposobnosti planiranja, organizacije, timskog rada i rješavanja problema. Individualni projekti omogućavaju procjenu samostalnosti i kreativnosti.
- **Studije slučaja:** Analiza studija slučaja pomaže u procjeni sposobnosti analize složenih situacija i primjene teorijskih koncepata na praktične probleme.
- **Prezentacije:** Prezentacije omogućavaju procjenu komunikacijskih vještina i sposobnosti prezentiranja složenih informacija.
- **Portfolio:** Portfolio učenikovog rada tijekom cijele godine pruža sveobuhvatan pregled napretka i postignuća.

Konačne ocjene trebaju reflektovati sveobuhvatan pristup učenju, uzimajući u obzir ne samo konačne rezultate na testovima i praktičnim zadacima, već i proces učenja tokom cijelog polugodišta/školske godine. Korištenje raznovrsnih oblika vrednovanja omogućit će pravičniju i sveobuhvatniju procjenu učenikovih postignuća.